

Til:

- Helsedirektoratet

NORSK
PSYKOLOG
FORENING

Oslo, 22.09.2021

Ref.: 259/21/LJB/ph

Bruk av psykofarmaka hos barn og unge, Nasjonale faglige råd

Norsk Psykologforening takker for muligheten til å komme med innspill til de foreslåtte nasjonale faglige rådene for behandling med psykofarmaka hos barn og unge.

Rådene fremhever viktigheten av utprøving av medikamentfrie tilbud, involvering og medvirkning, formidling av informasjon, oppfølging, tverrfaglig samarbeid og evaluering av effekter og eventuelle bivirkninger. Overordnet mener vi derfor at rådene langt på vei kan legge til rette for god faglig praksis i møte med pasientgruppene.

Vi har noen bemerkninger til rådene om barns rettigheter til medvirkning, behandlingsvalg, og overføring til andre tjenestenivåer. Vi vil også presisere behovet for god implementering og evaluering av rådene.

Barns rettigheter, samtykke og pasientmedvirkning

Rådet om å ta hensyn til barnets alder og modning er viktig, men utover dette savner vi mer konkrete beskrivelser av utfordringer og muligheter i arbeidet med å sikre brukermedvirkning hos barn og unge. Barn og unge vil ha spesielle utfordringer når det gjelder medvirkning, som sårbarhet, manglende kunnskap, samt behov for å tilfredsstille foreldres og andre voksnes behov. Dette kan spille inn på deres mulighet til reell deltagelse i en beslutningsprosess omkring medisiner og andre behandlingsvalg. Psykologer, både i spesialisthelsetjeneste, kommune (inkl. PPT) har særskilt kompetanse på å få frem barnets stemme, og kan ha en rolle i disse medvirkningsprosessene, både ved valg av type behandling, og under behandling.

Råd om behandlingsvalg

I dette rådet presiseres legens ansvar for vurderinger og iverksetting av behandling med psykofarmaka hos barn og unge i spesialisthelsetjenesten. Vi mener det kan fremheves i rådet at det i noen situasjoner er hensiktsmessig for legen å samarbeide med psykolog/psykologspesialist. Psykologer har bred kunnskap om behandlingstiltak som ikke involverer medikamenter og kan gi viktige bidrag inn i legens vurderinger knyttet til behandlingsvalg.

Råd om overføring til andre tjenestenivåer

Her henvises det til pakkeforløpene, som indirekte vil inneholde psykologisk vurdering og behandling. Psykologer besitter bred kompetanse om barn og unges utvikling og særlige behov. Psykologens rolle kan med fordel nevnes knyttet til oppfølging og vurdering av andre tiltak og behandlingstilbud rundt pasienten sett opp mot behovet for medikamentell behandling.

Implementering og evaluering

Utviklingen av faglige nasjonale råd er et viktig ledd i arbeidet med å sikre likeverdige tjenester av god kvalitet. Realiseringen av de nye nasjonale faglige rådene knyttet til bruk av psykofarmaka, innebærer en endring i klinisk praksis knyttet til oppfølgingen av den enkelte pasient, og medfører behov for styrket kompetanse og kapasitet. Vellykket implementering avhenger derfor etter vår vurdering av at tiltakene også følges av tilstrekkelige ressurser.

Særlig vil etterlevelse av rådene være utfordrende i forbindelse med oppfølging av sårbare pasientgrupper som for eksempel barn og unge som endrer bosted i forbindelse med tiltak fra barneverntjenesten.

Implementeringen bør følges opp av systematisk evaluering og forskning for å kvalitetssikre at rådene kan etterleves og fange opp hvilke effekter rådene har på behandlingen som tilbys pasientene.

Med vennlig hilsen
Norsk psykologforening

Håkon Skard
President